

**CUM AR
ARĂȚA UN
PALAT AL
MEMORIEI
TALE?**

MUSE AMUSE MUSEUM

*Dacă memoria întregii lumi s-ar șterge într-o singură zi și tu ai avea dreptul să salvezi o singură amintire, ce ai alege? Expoziția „Memory Palace”, de la muzeul Victoria&Albert din Londra, a transformat o carte a scriitorului britanic Hari Kunzru în 20 de instalații artistice originale, totul pornind de la întrebarea de mai sus. Inspirați de această introspecție, am ales din caleidoscopul personajelor **ForbesLife** 20 de creatori români de lucruri frumoase care să ne dezvăluie, sincer și fără menajamente, cum ar arăta... palatul amintirilor lor.*

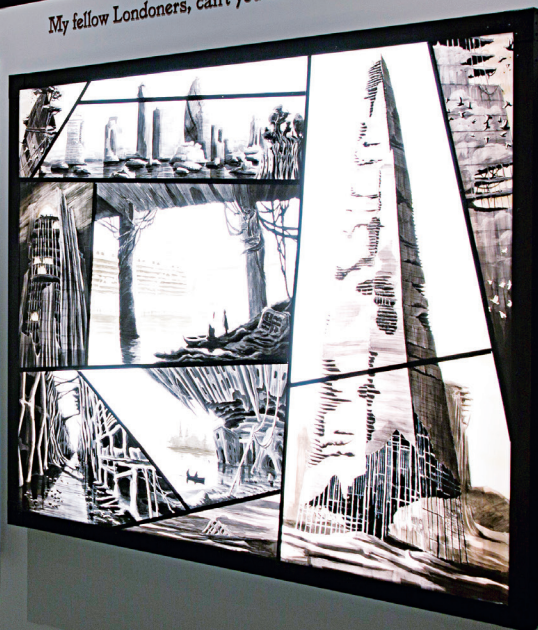
de Diana-Florina Cosmin, Londra

by the art of memory.

the Thing feared it so much.

My fellow Londoners, can't you see how we are diminished?

The story is set in a future of peace where the world's infrastructure was wiped out by a catastrophic event. Technology has been lost, and a dark future has taken over the old city and given rise to a group who enforce a life of isolation on all citizens. It's a story of writing, collecting and art.

„LUMEA NU ESTE FĂCUTĂ DIN VORBE ȘI LISTE DE NIMICURI, CI DIN PIATRĂ, LEMN ȘI APĂ...”

Conceptul de la care a pornit „Memory Palace” îi intrigă în primul rând pe cei deja-inițiați într-ale uitării. Prin prisma meseriei, mă confrunt zilnic cu acest mecanism inevitabil și ireversibil: oamenii uită ceea ce ai scris luna trecută, uită colecțiile de acum două sezoane, uită melodia anului, uită filmul care era în vogă Crăciunul trecut, uită breaking-news-ul de acum un weekend, uneori uită, fără să-și dea seama, chiar și ceea ce iubeau cândva mai mult pe lume. Fac loc altor și altor amintiri, toate cu termen strict de garanție: până la următoarea știre, până la noul trend, până la o altă pasiune sau preferință.

Tocmai de aceea, ideea lui Hari Kunzru mi s-a părut, dincolo de prilejul artistic de a explora în mod inedit o temă pe care filmele blockbuster o bătătoresc

deja de câteva decenii (sfârșitul lumii și sfârșitul civilizației așa cum o știm), un exercițiu profund al conștiințelor noastre.

„Memory Palace” a fost gândită ca o carte în care poți să și pășești. Nu se poate dezbate ce a fost mai întâi, cartea sau instalațiile 3D, pentru că amândouă au crescut în paralel. James Hunt de la Sky Arts Ignition Center,

o organizație de artă care cooptează tineri artiști în proiecte culturale inedite, a adus împreună un scriitor cunoscut și 20 de designeri, ilustratori și specialiști în tipografie pentru a compune, cot la cot, „Memory Palace”. Fiecare artist a primit câte un pasaj din cartea imaginată de Hari Kunzru, având libertatea totală de a interpreta, nuanța și transpune în

Povestea este plasată la sute de ani după ce infrastructura informatică a lumii a fost ștearsă de o furtună magnetică și toate cunoștințele oamenilor s-au pierdut.

... was replaced.
... I was loaded on to the cart and taken away.
... at the prison, I told him every name I knew.

*Amintirea este
opusul sălbăticii:
cu cât există mai
mulți oameni care
să-și amintească
lumea și să o
povestească, cu atât
mai puțin sălbatică și
însăimântătoare va
fi ea...*

variantă tridimensională
cuvintele scriitorului britanic
de origine indiană.
„Am preferat să-i dăm lui Hari
provocarea de a crea o poveste
nouă, în loc să alegem pur și
simplu un text deja-existent”,
explică Hunt. „În acest fel,
nu pot exista așteptări înșelate
ale publicului sau dezamăgiri,
fiind vorba de o lume imaginată
încă neatinsă, gata să fie
populată cu imagini și cuvinte”.

Povestea lui Hari Kunzru începe la
câteva sute de ani după
ce toată infrastructura
informatică a lumii a

An aura was seen all over the world,
great waves of light shivering in the sky.

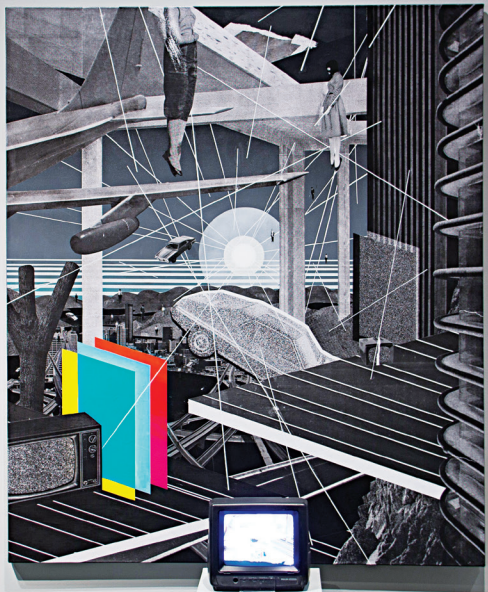
There was the time of Booming.

Then the great moral evil
of the Lawlords brought
the Magnetisation.

It was not a thing, as some people believe.
It was not a plague or a war.
It was a vision. An electrical vision.

They saw the great waves of light,
and their screens spewed out
their last sign and went dark.

After that, all memory was gone
and the people wandered the cities
fooling and burning
and killing one another.

„Perioada de dinainte de Sălbătire este cunoscută drept perioada de Boom. În Boom, oamenii nu erau interesați decât să țină număratoarea și să contabilizeze, de la nisipul de pe malul râului până la gurile de aer pe care le inspirau în fiecare minut din călătoriile lor prin mașini și avioane, prin școli, spitale și orașe. Cel mai mult își doreau să evolueze de la clasa <economic> la <business> sau <first class>, până la <masterat> sau <doctorat>. Însemnele, hârtia, conținutul, totul se regăsea din plin în perioada de Boom. Uneori cădea din cer, precum ploaia, apoi fâșăia sub picioarele oamenilor toamna și se ridica în aer în zilele de primăvară. Acestea se numeau pe atunci <broșuri publicitare>”.

DEFINIȚII DIN „PALATUL MEMORIEI” DE HARI KUNZRU

fost ștersă de o imensă furtună magnetică. Totul s-a pierdut, iar omenirea a alunecat într-o nouă formă de „Ev Mediu”, pe care Kunzru o denumeste, în cartea sa, „The Wilding”: Sălbătirea. Puterea supremă a fost preluată de un grup – cunoscut drept „The Thing”, Lucrul – care obligă omenirea la o viață lipsită de amintiri, gânduri și orice bun de natură spirituală.

Scrisul, arta și poveștile sunt interzise („Lumea nu e făcută din vorbe, din liste de nimicuri de rezolvat, este făcută din piatră, lemn și apă, din

lucruri palpabile”), iar în epoca de după Sălbătire cei care-și amintesc sunt considerați o sectă. „Chiar dacă Lucrul are tot felul de termeni de insultă pentru noi și ne numește Cultul Internetului, noi ne considerăm memorialiști”, notează personajul principal din „Memory Palace” un membru al rezistenței. Pentru că nu știu ce urmează să li se întâmple, cei care cad prizonieri la „The Thing” obișnuiesc să-și lase unul celuilalt amintirile, pentru a le ști salvate: bucăți de memorie, de la crâmpoie din tabelul lui Mendeleev până

la imagini din copilărie și definiții pe jumătate uitate ale unor cuvinte a căror semnificație nu și-o mai amintește nimeni. Cum ar fi cea de „Mesaj vocal”: „o armură făcută din cuvinte, pe care oamenii o foloseau drept protecție împotriva asaltului celor din jur”.

„M-am tot gândit de ce se tem atât de mult de amintiri”, se întreabă personajul imaginat de Hari Kunzru. „Și mi-am dat seama că amintirea este opusul sălbătirii: cu cât există mai mulți oameni care să-și amintească lumea și s-o

povestească, cu atât mai puțin sălbatică va fi ea”.

Dintre toate personajele care au trecut de-a lungul timpului prin paginile **ForbesLife**, mi-a fost greu să aleg doar câteva pentru ștabela începută de Hari Kunzru. I-am ales, în cele din urmă, pe cei care știam că iubesc cel mai mult poveștile și căroră le-ar fi fost cel mai greu să se despartă vreodată de ele.

Și le-am adresat cea mai grea întrebare: **dacă ai putea să reduci întreaga ta existență la o singură amintire, ce ai alege?** ■

■ „În perioada de dinainte de Sălbătire, exista o practică aproape religioasă, numită reciclare. Erau inclusiv ceremonii care sărbătoreau ciclul vieții și schimbarea anotimpurilor, iar oamenii și femeile declamau cu mândrie <Nu folosesc pungi de plastic!>. Își modificau corpurile ținând post sau folosind Photoshop. Se urcau pe stepper (un fel de dans ritualic) și obișnuiau să venereze vechiturile rămase din anii trecuți, pe care le adăugau apoi în trezoreriile numite gropi de gunoi, pline cu toate lucrurile bune și cândva dorite ale lumii”.

■ „Semințele depozitate în uriașe silozuri, de teama înfometării, se numeau feedback și email. Erau atât de prețioase, încât paznicii lor le verificau fără încetare. Acești oameni se numeau manageri”.

KINGA VARGA
designer

„Dacă aş putea să păstrez doar o amintire, aceea ar fi a râsului care însoţea toate momentele petrecute în atelierul tatălui meu când eram copil. Am învăţat să croiesc şi să creez haine în momente de fericire deplină şi poate de asta mi-am făcut din creaţia vestimentară meseria şi menirea. Vreau să transmit prin creaţiile mele fericire şi un strop de magie, adică ce am simţit eu în momentele petrecute cu familia mea. Râsul e ceva ce mă defineşte şi m-a însoţit întotdeauna, eram proverbială în Facultatea de Design pentru râsul meu şi făceam holurile să răsună până ieşeau profesorii din atelierele de creaţie să vadă ce se întâmplă. O colegă mi-a povestit mai târziu că intenţionat mă făcea să râd pentru a verifica ce profesori au venit la ore şi ce cursuri urmau să se ţină în ziua respectivă. Râsul m-a părăsit doar la moartea tatălui meu şi asta este o amintire pe care, dacă aş putea, aş vrea să o uit. Deci da, dacă aş păstra doar o amintire ar fi cea a râsului din copilărie, când eram înconjurată de toată familia şi mi se părea că nimic rău nu se poate întâmpla vreodată.“

HARI KUNZRU „Memory Palace“

„Iată cum poţi să-ţi aminteşti. Mai întâi alegi un loc, unul pe care îl cunoşti foarte bine. Cei mai mulţi oameni aleg ceva grandios, o sală mare, ori poate unul dintre turnurile părăsite ale oraşului. Apoi trebuie să cunoşti acel loc cât de bine poţi: să-l străbaţi la pas, împănându-ţi fiecare detaliu al lui în minte, până când reuşeşti să te plimbi prin el chiar şi când nu te afli acolo. Apoi așezi lucrurile pe care vrei să ți le amintești pe pereții clădirii, sub forma unor imagini. Ele pot fi chipurile unor oameni pe care îi cunoști, ori poate doar lucruri banale, amestecate într-un mod neobișnuit. Astfel, de câte ori trebuie să-ți amintești un anumit lucru, nu trebuie decât să pășești în palatul imaginației tale și să-l străbați până ajungi în locul în care ai depozitat amintirea. Și va fi acolo, așteptându-te...“

MARIA LUCIA HOHAN designer

„Amintirea mea este textura hârtiei din mapa lucrării de diplomă. Era finalul dulce-amar al unei perioade superbe de studenție, prima dată când plecam de acasă, atât de departe, pentru atât de mult timp. Parisul mă primise frumos din prima clipă, dar în primele luni fusesem singură și încă departe de franceza perfectă, pradă visurilor și barierelor în aceeași măsură. Fiecare bănuț conta în drămuirea vieții de zi cu zi, iar pregătirea mapei a fost emoționantă, stresantă și, se prefigura, costisitoare. Am manufacturat ce s-a putut manufactura însă trebuia să și printez, iar eu îmi doream o hârtie specială, puțin peste bugetul disponibil. Ajunsă în centrul de printuri, resemnată și împăcată cu gândul că nu voi putea cumpăra versiunea dorită pentru suportul de print, am înaintat timid către ghișeul liber. În foarte scurt timp aveam să plec cu obiectul prețios, pe hârtia visată, cadou din partea doamnei de la ghișeu care, din nu se știe ce motiv, decisese că vrea să mă ajute. Textura hârtiei mi-a rămas în minte, chipul nu mi-l amintesc cu exactitate, dar îmi amintesc senzația de uimire – de ce făcuse asta? – și convingerea că am toate șansele să trec cu bine de evaluare. În mintea mea, odată ieșită pe ușa centrului, absolvisem. Am și acum mapa cu pricina, mă uit la ea și am senzația că nu mă mai reprezintă deloc, însă episodul din centrul de print a fost numai unul din nesfârșitul șir de evenimente în care am avut noroc - sau îngeri păzitori - depinde cum vrei să privești lucrurile...“

ALEXANDRA PAVEN

coolhunter și proprietara boutique-ului de parfumuri „Créateur 5 d'Emotions”

„În ultimii cinci ani am tradus mii de amintiri și senzații în arome. Multe parfumuri au dezgropat vacanțe la mare sau iubiri demult uitate, pentru că lumea paralelă pe care ne-o construim involuntar undeva în subconștient este uimitoare. Identitatea fiecăruia dintre noi este dată de suma tuturor experiențelor și emoțiilor trăite de-a lungul existenței noastre, suntem definiți de lucrurile pe care le facem și de tot bagajul de percepții pe care-l colectăm într-o viață.

Îmi este greu să aleg. Aș putea să spun orice legat de băiețelul meu, probabil cea mai puternică experiență de până acum. Aș putea alege un sărut, un zâmbet sau un răsărit.

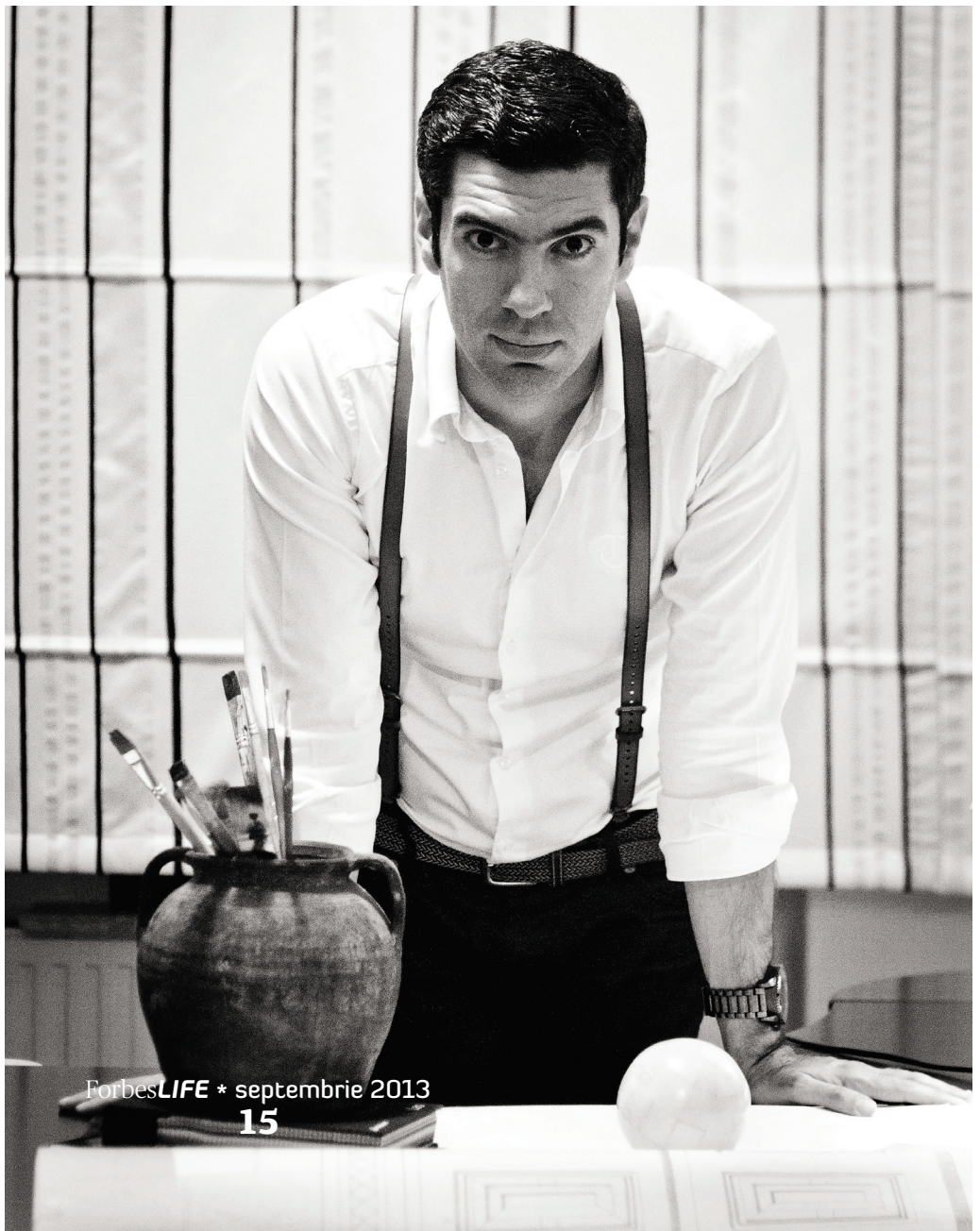
Făcând o introspecție înșă, îmi dau seama că toate amintirile mele frumoase au un numitor comun: iubirea. Dragostea în toate formele ei. Amintirea mea este **IUBIRE**. Nu ca o secundă în timp, ci sub forma unei senzații de căldură și fericire totală, pe care am trăit-o în toate momentele de până acum în care am iubit”.

HAMID NICOLA KATRIB

arhitect și pictor

„De curând am ajuns pe înserat acasă, iar când am coborât din mașină am ridicat privirea și am văzut acoperișurile caselor și contururile blocurilor din cartier, „desenate” pe fundalul unui cer cu o lună galbenă uriașă, topită pe margini în albastrul închis al cerului. Era o lumină slabă și palidă, iar cerul bleumarin și o liniște misterioasă m-au făcut să mă simt acasă...”

Atunci mi-am amintit că, în copilărie, visam destul de des că atunci când se înserează împletesc pe ascuns un covor fermecat care mă duce în zbor peste oraș. Tot orașul - linii, clădiri, acoperișuri, lumini și umbre, poveștile și viețile tuturor oamenilor - pluteau pe sub covorul meu, într-un zbor liniștit. Îmi amintesc și acum senzația de libertate, de liniște și mister, un infinit de posibilități și de vise contopite în acel aer cald care mă purta peste oraș. Deasupra, cerul întunecat și milioane de stele, iar dedesubt lumini palide, clădiri miniaturale și străzi de jucărie defilau ca într-un tablou care a prins viață. Deasupra, lumea părea întunecată și rece, dar sub mine orașul era plin de luminițe prietenoase care se întindeau cât vedeam cu ochii. Aceasta este amintirea pe care aș păstra-o pentru totdeauna”.

RĂZVAN PASCU

blogger de travel și antreprenor

„Dragă redacție ForbesLife,

Întâmplător (sau nu), inspirația pentru a vă răspunde la întrebarea „**If you could keep only one memory, what would it be?**” a apărut exact astăzi, în ziua în care mi-am împlinit un nou vis legat de călătorii: am ajuns la Machu Picchu, enigmaticul oraș construit în secolul al-XVI-lea de civilizația Inca în munții din Peru, oraș pierdut în istorie pentru aproape 400 de ani și redescoperit din întâmplare în 1911 de un explorator american. Ziua de astăzi a adăugat o nouă amintire „unică” în sufletul și mintea mea.

Câteva dintre amintirile pe care nu le voi uita niciodată și care mi-au făcut viața mai frumoasă sunt safari-ul din Tanzania, cățărutul pe Marele Zid Chinezesc de la Beijing, experiența unui Revelion petrecut în Vietnam la masă cu autoritățile comuniste din Ho Chi Minh, pasajele subterane cu mii de magazine din Hong Kong, tango-ul învățat și exersat pe străzile din Buenos Aires, inscripțiile de pe băncile din Central Park - New York, bucuria de a vedea farul de la Capătul Lumii în Ushuaia, culorile peștilor pe care i-am văzut la snorkeling în Zanzibar, mâncarea portughezo-asiatică din Macao sau zâmbetul copiilor din Cambodgia.

Nu mă obligați, vă rog, să aleg o singură amintire, pentru că m-aș simți ca un părinte care trebuie să aleagă între copiii săi.”

Cu multă admirație pentru tot ce faceți,
Răzvan Pascu

CRISTINA POP & LILI MISĂILĂ

proprietarele agenției de coolhunting Antz și creatoarele proiectului „Eroii României CHIC”

Cristina Pop

„În momentele de viață dificile sau în cele în care am nevoie de inspirație, de întoarcere în timp, în amintiri care să-mi redea speranță, sens și bucurie, întotdeauna caut una din imaginile de o secundă care mi-au ramas adânc în inimă și minte ca reprezentări clare, fără nuanțe, ale fericirii. Dacă ar fi să păstrez o singură amintire, doar una, aș alege una din aceste imagini. Știu că ele mi-ar fi mereu utile pentru că «devin ceea ce gândesc și ce aleg să-mi amintesc».

Pentru că jocul imi permite sa aleg doar una, vă împartășesc o singură astfel de amintire, foarte personală și cu-adevarat importantă: zâmbetul soțului meu, privindu-mă, în prima zi când ne-am întâlnit, cu toate detaliile momentului: lumina Bucureștiului în octombrie 1998, coafura asi-metrică a unui puști care trecea pe Magheru, foarte cool pentru acum 15 ani,

o eșarfă bleumarin, cizmele înalte, neobișnuite, pe care le-am admirat cu câteva minute înainte să dau ochii cu el, «Suta» lui Paraziții, care se auzea de la un stand stradal de muzică, afișul cu Godzilla de la Studio și gândul pe care-l aveam când am împărțit o amandină atroce de la o pizzerie de mult închisă de pe bulevard. Gând pe care-l țin numai pentru mine...”

Lili Misăilă

„Prețuiesc toate amintirile mele pentru ca mă fac să zâmbesc, să simt că am evoluat sau că încă mai am lucruri de învățat, pentru că mă emoționează și mă bucură, pentru că sunt baza, pământul pe care calc. Ele mă fac sa mă simt EU, puternică, fragilă, stabilă și în mișcare în fața vieții, în fața lumii. Așa că nu le-aș da pentru tot aurul din lume! Dar de dragul convenției, o sa aleg doar una, care cuprinde și emoție, și pildă de viață, și

descoperire de sine.

Eram pe strada Maria Rosetti, în București, cu Ana, nepoata mea, care avea pe-atunci doi ani și era în căruț. Când spun pe stradă, chiar așa era, pentru că aici, în sud, trotuarul a fost cotropit de mașini. Era foarte fain afară și ne bucuram, fiecare pe cont propriu și împreună, de vântul care ne bătea lin obrazii. Când, din față, a venit brusc o mașină în plina viteză și care părea că ne luase drept țintă. M-am așezat, prosteste (dacă era să fie, ne-ar fi spulberat pe amândouă, fără îndoială) în fața căruțului, s-o protejez pe Ana. Mașina s-a redresat în ultimul moment, dar eu am rămas cu descoperirea unei iubiri pe care o simțeam, dar nu știam că mă poate face capabilă de sacrificii. E prima oară când am simțit o astfel de dragoste deplină. Ana m-a învățat. Ea m-a învățat multe, încă mă mai învață și sunt tare fericită pentru asta.”

ANDREEA CONSTANTIN

designer Rhea Costa

„Amintirile formează și ghidează un om în viață. Experiențele trăite și sentimentele atribuite ne ajută să facem alegerile care ne avantajează cel mai mult și ne caracterizează în ochii celorlalți.

Dacă ar fi sa aleg amintirea care să rămână pe veșnicie în mintea și inima mea, aș alege detașat momentul în care mi-am dat seama că designul vestimentar va fi viața și cariera mea de atunci încolo, mai exact atunci când i-am făcut Malvinei (Cservenschi n.red) prima rochie. A durat aproximativ 10

minute în care am lasat o bucată de material să mi se joace printre degete pe un manechin și am prins-o în bolduri. Malvina a purtat rochia lungă, gri, pe un umăr, drapată precum modelele zeitelor grecești, la cea mai în vogă petrecere a anului.

Nu mai e nevoie sa spun cât am fost de emoționată și nerăbdătoare să văd ce feedback voi primi. Adrenalina din seara evenimentului nu se compară cu nimic, iar eu chiar sunt o persoană aventuroasă, căreia îi plac mult sporturile extreme.

Amintirea legată de prima rochie, purtată la un eveniment de așa amploare, plus comentariile pozitive care apreciau eleganța prin simplitate îmi păstrează pasiunea și devotamentul pentru design pe zi ce trece mai intense. Nu vreau să uit și nici să pierd amintirea palpantă a începutului, la care se va raporta mereu brandul Rhea Costa”.

MIRELA BUCOVICAN

owner molecule-f.com

„Este foarte cald și simt dogoarea pământului sicilian, brut, arid, încăpățânat. Simt puterea pământului de supraviețuire, putere dată de familie și de tradiție cu rădăcini adânc înfipte. Bate un pic briza dinspre mare, nu mult, cam cât să mirosoasă sărind în aer. Nu ai prea multe de cultivat în sudul Siciliei, poate de aceea gustul sărat de pește îmi dă speranță. Speranța că va fi bine. Noi, oamenii, mereu găsim o portiță de scăpare, o soluție. Țin în mână o bucată de ceramică pictată de un faimos pictor sicilian. S-a spart în urma transportului, dar am reușit s-o salvăm. Este aproape ca nouă. În ea stau lipite toate amintirile mele legate de Sicilia”

RĂZVAN MAZILU

dansator contemporan,
regizor și coregraf

„Sunt un om norocos: memoria mea e plină de amintiri minunate. Copilăria luminoasă, drumul profesional împlinit (cu succese și eșecuri, dar împlinit), prietenii minunați, călătorii fabuloase. Un puzzle alcătuit doar din amintiri care m-au făcut fericit, restul le-am dat uitării. Aceste fotografii ale fericirii sunt multe deci, și unice, și nu știu ce să păstrez și ce mi-a plăcut cel mai mult, aș fi nedrept. Așa că, dacă ar trebui să păstrez o amintire, una singură, din viața mea, atunci prefer să nu păstrez nimic. Să dau **DELETE** la tot și să o iau de la început. Ca atunci când te afli în fața unei coli albe de hârtie, pe care trebuie să scrii o nouă poveste. Sunt capabil de noi și noi experiențe care vor naște amintiri la fel de frumoase”

CHRIS SIMION

regizor și creatoarea trupei de teatru independent „D'Aya“

„Amintirile mele majore nu fac parte din trecut, ci îmi construiesc prezentul, sunt vii și mă provoacă. Atâta timp cât încă te gândești la cineva sau la ceva, înseamnă că acel moment nu e mort, lucrează în tine, contribuie la devenirea ta. Cel mai des ma izbesc în sufletul meu de locuri pe unde am fost, de situații limită care m-au făcut puțin mai responsabilă și de oameni. Spații puternice în care am călătorit și care se dezbracă și astăzi în mine prin varii senzații : Calcutta lui Mircea Eliade,

Barcelona lui Carlos Ruiz Zafon. Situații-limită: când ești pus față în față cu moartea de exemplu, și îți dai seama că valorile tale zilnice de până acum pier în fața unui moment de nuditate totală. Și îți mai dai seama atunci că, dacă ai avea permanent conștiința morții, multe din acțiunile tale ar fi schimbate radical. Oameni: am avut norocul să întâlnesc din adolescență oameni care s-au cuibărit în mine și care m-au încurajat să public ce scriu: Moțu Pittiș, George Pruteanu. Apoi toți actorii

cu care lucrez: de la cei cu experiență, Oana Pellea, Maia Morgenstern, Florin Zamfirescu, Magda Catone, Ioana Pavelescu, până la cei tineri: Vlad Zamfirescu, Marius Manole, Cristi Iacob, Ilinca Goia și ceilalți. O să-l menționez aici și pe scriitorul francez Pascal Bruckner, cu care am înființat Compania de Teatru D'AYA, de 14 ani de când ne cunoaștem și lucrăm împreună și-a clădit un tron în palatul din sufletul meu. Suntem suma întâlnirilor noastre și ne definim prin ceea ce ne amintim“.

MALVINA CSERVENSCHI

owner Malvensky

„Dacă ar fi să trăiesc cu o singură amintire, aceasta ar avea cu siguranță legătură cu viața personală, cu un moment care mi-a schimbat perspectiva. Îmi aduc foarte clar aminte de momentul în care mă pregăteam să adorm, am stins lumina, m-am așezat pe pat. Îmi priveam mâinile îmbrățișate pe pernă și, ca în fiecare seară, mă gândeam la ziua care a trecut și la ziua care va veni. Eram preocupată și gândurile dădeau năvală. La un moment dat, am deschis ochii și am văzut pandantul primit de la mama, pe care mi-l prinsesem singură la mână pe un șnur roșu improvisat de la o cutie de cadouri. Acela a fost momentul revelator pentru mine. Mi-am dat seama că răspunsul pe care îl căutam de atata timp era la mâna mea. Iar întrebarea era simplă: ce proiect să încep care mi-ar defini complet personalitatea? Îmi doream deja de ceva vreme să-mi aleg un alt drum sau, mai degrabă, să mă găsească el pe mine. Și chiar așa s-a întâmplat.

Asta se petrecea acum patru ani și de atunci în fiecare noapte adorm privind acest șnur roșu. Oamenii își pun și ei dorințe, iar mie îmi place să cred că măcar câteva sunt îndeplinite prin ceea ce fac în fiecare zi“

VLAD EFTENIE

arhitect, fotograf, doctor în urbanism și lector al Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu“ din București

„Lumina curgea de sus.

Mi-am adus aminte de copilăria mea. Apoi de a tuturor. În acea tăcere se auzeau toate glasurile. O pădure albă, atingere de elf.

M-am strecurat printre fâșiile de lumină și acestea s-au transformat într-o cascadă.

M-am pierdut de lumea pe care o știam, aflând una pe care începeam să mi-o amintesc. Și apoi alta, și apoi alta.

Fiecare fâșie mă deschidea spre înlăuntrul meu. Apoi m-am privit din afară. Eram acolo, zâmbindu-mi. Copilului din mine îi era teamă de ceea ce află, privind în oglinda, atunci, acolo. Ma uitam la mine din trecut și spre viitor, încremenit într-o secundă fixă în care doar lumina curgea. Între mine și mine erau doar o pădure de trunchiuri de lumină.

Și liniște, și neliniște, la granița dintre mine și eu“

NOEMI REVNIC

om de marketing și autoarea blogului „Plăcerile lui Noe”

„Amintirea mea din Memory Palace-ul populat mai ales de amintiri din copilărie este legată de o secvență din acea perioadă, ce îi are în cadru pe cei mai dragi mie: mama și cei care nu mai sunt în viață – tata, Opapa, mamaie și bunica din partea tatălui meu. Stăm la masa de duminică, frumos aranjată de mamaie, cu fața de masă albă, cu broderie ton sur ton, cu farfuriile cu flori bordeaux și roz și argintăria, cu paharele și șervetele albe, scrobite bine, pe care le-am împăturit eu. În mijloc tronează supiera și memoria olfactivă este atât de puternică: parcă simt și acum aroma supei cu găluști.

Mama are o pereche de jeans și o cămașă cadri-lată, cu bleu și alb; tata poartă și el jeans și un pulover lejer, galben pai. Bunicul are o pereche de pantaloni de stofă și o cămașă albă, cu mânecile suflecate; bunica are o fustă gri șobolan și un pulover cu mânecă scurtă, alb, iar mamaie o rochie înflorată cu cordon (croită de ea, în urmă cu mulți ani, care arată impecabil). Toată lumea este veselă și eu mă gândesc că la desert voi mânca o porție generoasă de tortă cu mere, făcută de bunica. Apoi toata lumea tace brusc, pentru că la televizor este o secvență cu Stan și Bran, iar eu sunt topită după ei. Din senin apar în peisaj trei pisici care sar peste noi exact ca într-un film cu Stan și Bran sau Charlie Chaplin și toată lumea începe să râdă în hohote. Cred că totul se întâmpla în iarna lui 1980.”

NARCISA PHERES

femeie de afaceri, dealer de artă și pietre prețioase și creatoarea brandului de lux „Pheres”; cu sediul în Tokyo

„E foarte greu să aleg un singur moment al vieții care m-a șlefuit în ceea ce sunt, pentru că, așa cum spunea Umberto Eco, sunt o «opera aperta» și fiecare experiență a vieții m-a transformat într-un fel. Totuși, una dintre cele mai importante amintiri ale vieții mele ar fi prima mea călătorie în Asia, pe când eram o studentă de 20 de ani care vizita Japonia în timpul vacanței de iarnă. Eram șocată de frumusețea ei, dar în același timp dezamăgită că nu semăna deloc cu cărțile citite de mine. Mă așteptam să văd samurai și doamne în kimono-uri, în timp ce străzile din Tokyo erau pline de femei elegante purtând Chanel, iar eu eram plimbată într-o limuzină modernă. Totuși, după numai câteva zile am înțeles că, în ciuda occidentalizării evidente, Japonia rămâne aceeași civilizație pe care mi-o imaginam, și pe care doar un ochi antrenat și, mai ales, cineva care reușește să vorbească limba o poate înțelege cu adevărat. După două săptămâni, m-am întors acasă alt om, pentru că totul, de la perspectiva mea asupra vieții, valorile și principiile mele până la persoana care îmi doream să devin, totul se schimbese. Venisem în Japonia direct de la Paris și, ca orice tânără care citise «Madame Bovary», iubeam cultura franceză, văzusem o mulțime de muzee și admiram multă artă barocă extrem de ornamentată, așa că fusesem practic o europeană cu așteptări mari. Primul meu contact cu cultura japoneză a fost o vizită liniștită la muzeul Nezu, unde am asistat pentru prima oară la o ceremonie a ceaiului, în grădină.

Este cea mai puternică amintire despre Japonia care mi-a rămas până în ziua de azi: minimalismul decorului, mișcările simple și extrem de precise, tot decorul care părea absolut natural, aproape sălbatic, dar care fusese bine-calculat și pregătit în avans. Era mult mai mult decât poți capta cu privirea, ca o carte deschisă căreia, cu fiecare recitare, îi descoperi o nuanță pe care n-o observasei înainte. M-am întors de multe ori în acel loc, după mutarea la Tokyo, biroul meu era la câteva minute distanță, așa că în pauza de masă obișnuiam să stau în grădină, în liniște, și să visez la cum era Japonia cu sute de ani în urmă. Spre norocul meu, bunica

mea japoneză mă lua câteodată la ceremonii ale ceaiului și la dezbateri despre poezia japoneză în aceeași grădină. Era o scriitoare faimoasă de Haiku, iar pentru mine ea rămâne simbolul culturii japoneze. Amintirile cu ea rămân întipărite în memoria mea: discuțiile noastre, călătoriile noastre spirituale prin țară, ceaiul băut în grădina japoneză în care mă învăța artă și poezie. N-am să uit niciodată eleganța mișcărilor ei, frumusețea și clasa emanate de atitudinea ei față de orice persoană. Parfumul ei și hainele (Chanel în Tokyo și superbe kimonouri purtate la ceremonii oficiale) sunt un fel de madlenă a lui Proust pentru mine. Puteam petrece ore și ore uitându-mă cum își îmbracă kimono-ul și cum își face acel machiaj perfect. Mă fascina designul fiecărui kimono și obi-de-al ei, întotdeauna asortate cu micile ei clutch-uri din mătase, făcute manual. De acolo mi-am găsit inspirația pentru multe dintre creațiile mele ulterioare: design interior folosind obi japoneze drept decorațiuni, cravate cu printuri de kimono, clutch-uri din același tip de mătase imprimată sau chiar și pantofi de satin cu imprimeuri.

Experiența mea de peste 13 ani în Tokyo mi-a șlefuit simțul estetic și concentrarea pe esență, nu pe ornamente ci pe detalii (frumusețea, la urma urmei, stă în detalii), și m-a învățat să aplic toate astea în viața, cariera, designul, valorile și eul meu interior.”

